

Нинослав Станојловић

професор историје

Јагодина

ВОЈНИ ГУБИЦИ ВАЉЕВСКОГ ОКРУГА У ДРУГОМ СРПСКО-ТУРСКОМ РАТУ 1877-1878. ГОДИНЕ

Айсиџраќи: Раг је њосвећен учешћу и војним губицима ваљевског краја у Другом српско-турском рату 1877-1878. године.

Кључне речи: Рат Србије са Турском 1877-1878. године, Ваљевски округ, војни губици.

Неуспех у рату са Турском 1876-1877. године није обесхрабрио Кнежевину Србију. Српски владајући кругови дошли су до закључка да сами, без ослоњања на велике силе, пре свега на Русију, не могу решити проблем око ослобађања својих неослобођених крајева, истовремено се припремајући за нови рат са османлијским царством.

И спољна војно-политичка ситуација ишла је у прилог избијања новог српско-турског рата, јер је одбијање Порте да прихвати Лондонски протокол, који је Турској препоручио да закључи мир са Црном Гором и одмах приступи спровођењу реформи у корист хришћанског становништва, довело до заостравања руско-турских односа, односно до почетка руско-турског рата, 24. априла 1877. године.

На почетку рата Русије и Турске, кнез Милан Обреновић обавестио је руског цара Александра II Романова да је Србија вољна да поново ступи у рат против Османлија, али због материјалне исцрпљености у прошлом рату не може то одмах да учини. Проблем је био и недостатак војне опреме и оружја, па је

од Русије Милан затражио и добио новчану помоћ за завршетак ратних припрема.

Истовремено је Србија, по савету Русије, задржала оружану неутралност, вршећи ужурбане војне припреме у оквиру којих је извршена реорганизација српске војске, на основу искустава из прошлог рата са Турском. Министар војни, пуковник Сава Грујић, раније занемарену стајаћу војску повећао је у корист народне војске која се није најбоље показала у поменутом рату. Уводи се и нова ратна формација, према којој је народна војска подељена у две категорије – активну (јединице I класе) и резервну (јединице II и III класе), а, 15. августа 1877. године, комплетна српска војска бива подељена на пет корпуса (Моравски, Шумадијски, Тимочки, Јаворски и Дрински), сваки од по 4 до 5 бригада пешадије, једном артиљеријском и једном коњичком бригадом, батаљоном инжињерије и осталим деловима.

Након вишемесечних одлагања, Србија је, крајем новембра, извршила мобилизацију дела својих војних снага, односно око 120.000 војника, а, 1. децембра 1877. године, кнез Милан је објавио прокламацију којом је отпочео нови рат против Турске. Српска влада је одредила и циљ рата, а то је ослобођење и уједињење неослобођених крајева Србије и њено проширење према југу.¹

Према попису из 1874. године, последњем уочи српских ратова за независност, Ваљевски округ, један од 17 на које се делила тадашња Србија, имао је 83.483 становника. Осим у окружном центру Ваљеву у коме је, заједно са четири околна села, било 3.066 житеља, становништво је живело у 213 села и засеока, сврстаних у пет срезова – Тамнавски (седиште у Убу), Ваљевски (Ваљево), Подгорски (Каменица), Колубарски (Мионица) и Посавски (Обреновац). У вароши Ваљеву, осим органа среза и округа ваљевског, налазила се и трогодишња реалчица, основна мушка и женска школа, окружни суд, пошта, телеграф, штаб Ваљевске бригаде и друго.

Пред почетак српско-турских ратова, од 1876. до 1878. године, народна војска Ваљевског округа била је подељена по територи-

1 Ч. Попов, *Србија 1868.-1878*, Историја српског народа V – 1, Београд 1981, стр. 401-406; П. Опачић – С. Скоко, *Српско-турски ратнови 1876.-1878*, Београд 1981, стр. 181-200.

јалном, средном принципу. Војни обвезници старости од 20-те до 35-те године били су у саставу Ваљевске бригаде I класе, док су припадници Ваљевске бригаде II класе имали од 35 до 50 година старости. „Трећекласци” су били народни војници преко 50 година старости, али у оба горе поменута рата са Турском на подручју Ваљевског округа нису мобилисани. Осим ових народних војника, један мањи број обвезника из Ваљевског округа, на одслужењу војног рока, тзв. стајаћих војника, служио је у другим бригадама српске војске.²

Ваљевском бригадом I класе командовао је пешадијски капетан I класе Лазар Р. Мишић,³ док је бригадир ађутант био пешадијски поручник Петар Бабић. Начелник штаба Ваљевске бригаде I класе био је инжењеријски капетан Тодор Весић.⁴ Ова бригада имала је у свом саставу пет батаљона пешадије (тамнавски, ваљевски, подгорски, колубарски и посавски). Сваки батаљон имао је по четири чете од по приближно 100 људи, односно батаљон је имао око 400 војника. Осим пет пешадијских батаљона, Ваљевска бригада I класе имала је лаку батерију, која је бројала око 150 артиљераца, ескадрон коњице, са око 120 коњаника, пионирску чету, са око 150 инжењераца, санитарску чету, са око 80 војника болничара, односно занатлијски и интендантски вод, сваки са по педесетак војника у саставу. Уз одређени број коморција, приближно бројно стање ове јединице износило је око 3.000 војника. Ваљевском бригадом II класе командовао је пешадијски капетан II класе Павле Зарић,⁵ док је бригадир ађутант био пешадијски капетан Тодор Грубановић. Начел-

2 М. Ђ. Милићевић, *Кнежевина Србија*, књ. I, Београд 1876, стр. 406-410; С. Ратковић – Костић, *Српска народна војска уочи српско-турских ратова од 1876. до 1878. године* (зборник радова), Чачак 1997, стр. 55-56; П. Опачић – С. Скоко, н. д., стр. 208- 209.

3 Лазар Р. Мишић (Струганик, 1838 – Крагујевац, 1908), потоњи пуковник, старији брат војводе Живојина Р. Мишића. За учешће у овом рату одликован Сребрном медаљом за ревносну службу, 14. фебруара 1878. године.

4 Тодор Р. Весић (Уб, 1848 – Ћуприја, 1890), потоњи мајор. За учешће у овом рату одликован Таковским крстом на прсима V степена, 10. маја 1878. године.

5 Павле Зарић (Ваљево, 1830 – Ваљево, 1878), пешадијски капетан II класе.

ник штаба Ваљевске бригаде II класе био је пешадијски поручник Милан Андрејевић.⁶ Бројно стање ове јединице било је слично као и у Ваљевској бригади I класе.

Ваљевска бригада I класе – заједно са Чачанском бригадом II класе и Ужичким бригадама I и II класе, појачана са једним батаљоном инжињерије, два ескадрона коњице и пет батерија артиљерије (свега 15.000 људи и 28 топова) – била је у саставу Јаворског корпуса, под командом пуковника Тихомоља Николића. Овај корпус је био концентрисан на југозападној граници Србије, од Бајине Баште, преко Јавора, до Рашке, ради одбране границе и, уколико се општа ратна ситуација буде повољно развијала, предвиђено је предузимање офанзивних дејстава према Новом Пазару и Сјеници. Ваљевска бригада II класе била је у саставу Дринског корпуса, заједно са шабачким и Подринским бригадама I и II класе, једним батаљоном инжињерије, два ескадрона коњице и пет батерија артиљерије (укупно 19.212 људи и 26 топова). Овим корпусом командовао је генерал Ранко Алимпић, а исти је био концентрисан у долини Дрине, од Љубовије до Раче, ради одбране границе према Босни.⁷

Овом приликом нећемо се бавити подробније ратним ангажманом ваљевских бригада, јер је то засебна тема, него ћемо предочити војне губитке, како народних, тако и стајаћих војника родом из ваљевског краја. Индикативно је да је, за разлику од првог српско-турског рата, 1876-1877. године, у коме је страдало више стотина војника из Ваљевског округа, у другом рату са Турском забележено много мање губитака, нарочито на бојном пољу. Разлог за то је што су на тим деловима фронта, где су

6 Милан В. Андрејевић (Карановац, 1853 – Драч, 1916), потоњи пуковник и министар војни.

7 П. Опачић – С. Скоко, н. д., стр. 238-240, 269; *Рат Србије са Турском за ослобођење и независност 1877-1878. године*, Београд 1879, стр. 94-99; О учешћу Ваљеваца у овом рату важне податке даје командир 2. чете седмог стајаћег батаљона, који је ушао у састав Ваљевске бригаде I класе, млади пешадијски потпоручник Живојин Р. Мишић (Струганик, 1855 – Београд, 1921), потоњи војвода. Војвода Ж. Мишић, *Моје усјомене*, Београд 1980, стр. 81-104.

деловали Јаворски, односно Дрински корпус, ратне операције готово изостале.⁸

Примирје, које су Русија и Турска потписале 19. јануара 1878. године и по коме је требало да престану операције на српско-турским ратиштима, ступило је на снагу након неколико дана.

Сан-Стефанским миром, од 19. фебруара 1878. године, и његовом ревизијом, потписаном на Берлинском конгресу, 31. јула исте године, Србија је добила независност и територијално проширење.

У Другом српско-турском рату, 1877-1878. године, Србија је имала 718 погинулих, 154 несталих, 2.997 рањених и 1.556 умрлих војника. Из Ваљевског округа погинуло је 4, рањено 8 а по болницама је умро 131 војник.

Двојица погинулих били су из среза Тамнавског (Црвена Јабука и Трлић), један из окружног места Ваљева и један из среза Посавског (Лончаник). Од осморице рањених војника по двојица су била из среза Колубарског (Славковица, Дучић), Посавског (Орашац, Обреновац), Тамнавског (Таково, Борак), док су по један рањени били из Ваљева и Среза ваљевског (Козличић). Највише умрлих војника било је из среза Посавског – 31 (Стублине – 8, Дрен – 4, Обреновац – 3, Орашац – 2, Скела – 2, Бело Поље – 2, Љубинић – 2, Бргуле, Хрвати [Рвати], Звечка, Трстеница, Грабовац, Уровац, Вукићевица и Пироман по један), потом из Ваљевског среза – 30 (Лесковица – 4, Попучке – 3, Бабина Лука – 3, Слатина – 2, Котишица – 2, Ровни – 2, Словац – 2, Лукавац, Богатић, Пакље, Седлари, Рађево Село, Јошева, Равње, Попаре, Заруб, Бранковина и Бачевци по један). Подгорски срез имао је 24 умрла војника (Дружети – 4, Осладић – 3, Оглађеновац – 3, Драгијевица – 3, Каменица – 2, Осечина – 2, Суводање,

---

8 О војним губицима Ваљевског округа, углавном у Првом српско-турском рату 1876-1877, до сада су, између осталих, писали и Н. Станојловић, *Прилоз проучавању учешћа Ваљеваца у првом српско-турском рату 1876-1877. године*, „Гласник” бр. 31, Међуопштинског историјског архива (МИАВ), Ваљево 1997, стр. 224-230; М. С. Бојанић, *Војници умрли у ваљевским болницама 1876-1878*, „Гласник” бр. 34, МИАВ, Ваљево 2000, стр. 129-133; М. Исић – М. Јовановић, *Погинули у ратovima Србије у 19. веку, Шабачко-ваљевска епархија*, Ваљево 2003. и др.

Горња Буковица, Плужац, Туђин, Остружањ, Врагочаница и Миличаница по један). Тамнавски срез је такође имао 24 умрла војника (Трлић – 3, Совљак – 3, Таково – 2, Памбуковица – 2, Врело – 2, Јабучје – 2, Стубленица, Звиздар, Миларци, Уб, Кожухар [Кожуар], Бргуле, Борак, Тврдојевац, Брезовица и Црвена Јабука по један), док је Колубарски срез имао 19 умрлих војника (Прњавор – 3, Врачевић – 2, Бабајић, Горњи Мушић, Славковица, Вртиглав, Наномир, Берковац, Јајчић, Ратковац, Цветановац, Брежђе, Буковац, Доњи Мушић, Веселиновац и Осеченица по један).

Највише војника умрло је од запаљења плућа, трбушног тифуса, срдобоље и богиња.⁹

Учешће и губици војника из Ваљевског округа у Другом српско-турском рату 1877-1878. године представљају мали сегмент из тог великог ратног сукоба, великог не само по српским победама него више по његовим последицама, конкретизованим у одлукама Сан-Стефанског односно Берлинског мировног уговора.

У списковима су, поред имена и презимена пострадалих војника, наведени чиновни, место порекла, време и место смрти.

---

9 *Рат Србије...* стр. 78,80-83, 134, 142-144, 185, 198, 212, 230, 234-243, 246-261, 264, 266-267.

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ ИЗ ВАЉЕВСКОГ ОКРУГА

1. Редов **Вељко Јовановић**, Ваљево, стајаћи војник Београдске бригаде I класе, погинуо 28. децембра 1877. године, испод Виника, у борбама око Ниша.

2. Редов **Радојица Жунић**, Лончаник, стајаћи војник Крагујевачке бригаде I класе, погинуо 28. децембра 1877. године у борбама око Ниша.

3. Редов **Радомир Марковић**, Црвена Јабука, стајаћи војник Београдске бригаде I класе погинуо 8. јануара 1878. године на Грделици.

4. Водник **Миленко Живановић**, Трлић, народни војник Ваљевске бригаде I класе, погинуо 21. марта 1878. године, за време примирја, на Драмићу.

УМРЛИ ВОЈНИЦИ ИЗ ВАЉЕВСКОГ ОКРУГА

1. Редов **Гојко Поповић**, добровољац из Ваљева, умро 4. фебруара 1878. године у IV пољској болници Шумадијског кора у Врању.

2. Редов **Павле Петровић**, стајаћи војник из Орашца, умро 18. фебруара 1878. године у II пољској болници Моравског кора у Барбатовцу.

IV пољска болница Моравског кора у Брусу

3. Стајаћи војник **Арсеније Старчевић**, Суводање, умро 23. децембра 1877. године.

4. Народни војник **Марко Илић**, Таково, умро 18. марта 1878. године.

5. Народни војник **Матеја Јовановић**, Лукавац, умро 13. априла 1878. године.

I пољска болница Дрињског кора

6. Редов **Алекса Деспотовић**, Слатина, умро 25. децембра 1877. године.

7. Редов **Илија Обрадовић**, Трлић, умро 23. децембра 1877. године.
8. Редов **Милош Вилотић**, Совљак, умро 27. децембра 1877. године.
9. Редов **Филип Драгић**, Трлић, умро 28. децембра 1877. године.
10. Двајестник **Павле Ђукић**, Стубленица, умро 31. децембра 1877. године.
11. Редов **Мита Обрадовић**, Звиздр, умро 31. децембра 1878. године.
12. Редов **Митар Миловановић**, Богатић, умро 16. децембра 1877. године.
13. Редов **Тома Јоцић**, Памбуковица, умро 27. јануара 1878. године.
14. Редов **Павле Протић**, Милорци, умро 3. јануара 1878. године.
15. Редов **Стојан Ступић**, Уб, умро 16. јануара 1878. године.
16. Редов **Петар Маринков**, Прњавор, умро 21. јануара 1878. године.
17. Коморција **Иван Јанковић**, Кожухар [Кожуар], умро 17. јануара 1878. године.
18. Редов **Спасоје Јеврић**, Скела, умро 15. јануара 1878. године.
19. Редов **Риста Петровић**, Бргуле, умро 30. јануара 1878. године.
20. Коњаник **Илија Жујовић**, Врачевић, умро 12. јануара 1878. године.

II пољска болница Дринског кора у Круињу

21. Редов **Јоксим Митровић**, Бабајић, умро 9. децембра 1877. године.
22. Коморција **Мијаило Дамњановић**, Пакље, умро 13. децембра 1877. године.
23. Редов **Гаврило Ковачевић**, Горњи Мушић, умро 15. децембра 1877. године.

24. Редов **Срећко Филиповић**, Бргуле, умро 7. фебруара 1878. године.
25. Редов **Љубомир Стевановић**, Прњавор, умро 29. јануара 1878. године.
26. Редов **Милован Којић**, Славковица, умро 6. јануара 1878. године.
27. Редов **Танасије Гојковић**, Вртиглав, умро 1. јануара 1878. године.
28. Редов **Милош Обрадовић**, Котишица, умро 25. децембра 1877. године.
29. Пекар **Радивоје Гајић**, Стублине, умро 6. јануара 1878. године.
30. Коморција **Милан Петровић**, Дрен, умро 17. јануара 1878. године.
31. Редов **Павле Васиљевић**, Наномир, умро 4. јануара 1878. године.
32. Добошар **Илија Кулиновић**, Лесковице, умро 18. јануара 1878. године.

1 њољска болница Јаворској кора у Ивањици

33. Редов **Милован Радојчић**, Берковац, умро 4. децембра 1877. године.
34. Редов **Степан Пејић**, Стублине, умро 18. децембра 1877. године.
35. Водник **Влада Лазаревић**, Совљак, умро 19. децембра 1877. године.
36. Коморција **Равајило Илић**, Трлић, умро 21. децембра 1877. године.
37. Коморција **Миливоје Богдановић**, Попучке, умро 27. децембра 1877. године.
38. Редов **Миладин Ђорђевић**, Јајчић, умро 28. децембра 1877. године.
39. Редов **Милан Илић**, Дрен, умро 28. децембра 1877. године.
40. Редов **Милан Радивојевић**, Борак, умро 2. јануара 1878. године.

41. Редов **Јеремија Видаковић**, Каменица, умро 4. јануара 1878. године.
42. Редов **Сима Пандуровић**, Дрен, умро 5. јануара 1878. године.
43. Топција **Филип Павловић**, Ратковац, умро 9. јануара 1878. године.
44. Коморција **Илија Милошевић**, Тврдојевац, умро 11. јануара 1878. године.
45. Болничар **Раде Романовић**, Стрмна Гора, умро 17. јануара 1878. године.
46. Редов **Петар Станојевић**, Дрен, умро 21. јануара 1878. године.
47. Возар **Андрија Ракић**, Седлари, умро 22. јануара 1878. године.
48. Добровољац **Миливоје Радивојевић**, Обреновац, умро 12. фебруара 1878. године.
49. Возар **Панга Даничић**, Цветановац, умро 14. фебруара 1878. године.
50. Пијонер **Јован Мирковић**, Врело, умро 17. фебруара 1878. године.
51. Пијонер **Леонтије Ивановић**, Таково, умро 8. априла 1878. године.
52. Болничар **Трифун Јелисавчић**, Попучке, умро 11. маја 1878. године.

II њолска болница Јаворског кора

53. Редов **Никола Арсенијевић**, Јабучје, умро 6. марта 1878. године.
54. Коморција **Илија Јанић**, Памбуковица, умро 22. марта 1878. године.
55. Редов **Лука Томић**, Јабучје, умро 10. априла 1878. године.
56. Редов **Стеван Глишић**, Совљак, умро 14. априла 1878. године.
57. Редов **Велимир Ђорђевић**, Котешница, умро 30. априла 1878. године.

Велика нишка војна болница

58. Редов **Петар Обрадовић**, Лесковице, умро 12. јануара 1878. године.
59. Редов **Антоније Милић**, Рађево Село, умро 12. јануара 1878. године.
60. Редов **Светозар Пејатовић**, Бабина Лука, умро 17. јануара 1878. године.
61. Редов **Благоје Митровић**, Осладић, умро 18. јануара 1878. године.
62. Редов **Станко Станковић**, Стублине, умро 25. јануара 1878. године.
63. Редов **Мијаило Јовановић**, Слатина, умро 20. јануара 1878. године.
64. Редов **Никола Петровић**, Каменица, умро 28. јануара 1878. године.
65. Редов **Петар Панић**, Јошева, умро 27. јануара 1878. године.
66. Редов **Андреја Мујић**, Брезовица, умро 4. фебруара 1878. године.
67. Редов **Радован Станчић**, Хрвати [Рвати], умро 5. фебруара 1878. године.
68. Редов **Грујица Терзић**, Горња Буковица, умро 7. фебруара 1878. године.
69. Редов **Василије Павловић**, Равње, умро 10. фебруара 1878. године.
70. Редов **Петар Живановић**, Плужац, умро 14. фебруара 1878. године.
71. Редов **Ранисав Станковић**, Осладић, умро 15. фебруара 1878. године.
72. Редов **Петар Петровић**, Бело Поље, умро 15. фебруара 1878. године.
73. Редов **Павле Марковић**, Оглађеновац, умро 19. фебруара 1878. године.
74. Редов **Милан Николић**, Ровни, умро 26. фебруара 1878. године.
75. Редов **Радован Николић**, Љубинић, умро 27. фебруара 1878. године.

76. Поднаредник **Алекса Пурић**, Дружетић, умро 1. марта 1878. године.
77. Редов **Петар Петрашевић**, Звечка, умро 4. марта 1878. године.
78. Редов **Љубомир Срећковић**, Словац, умро 16. марта 1878. године.
79. Редов **Никола Павловић**, Прњавор, умро 17. марта 1878. године.
80. Редов **Арса Павловић**, Трстеница, умро 17. марта 1878. године.
81. Редов **Драгоје Томић**, Стублине, умро 17. марта 1878. године.
82. Редов **Маринко Грујић**, Врело, умро 21. марта 1878. године.
83. Редов **Лазар Урошевић**, Брежђе, умро 22. марта 1878. године.
84. Редов **Никола Новаковић**, Драгијевица, умро 23. марта 1878. године.
85. Редов **Богих Младеновић**, Драгијевица, умро 26. марта 1878. године.
86. Редов **Дамњан Вучић**, Туђин, умро 30. марта 1878. године.
87. Редов **Радојица Петровић**, Оглађеновац, умро 29. марта 1878. године.
88. Редов **Петар Гачић**, Остружањ, умро 2. априла 1878. године.
89. Коморција **Живко Степић**, Стублине, умро 3. априла 1878. године.
90. Четовођа **Матија Срећковић**, Словац, умро 4. априла 1878. године.
91. Четовођа **Тома Ђорђевић**, Осечина, умро 5. априла 1878. године.
92. Болничар **Драгих Чолић**, Попаре, умро 6. априла 1878. године.
93. Редов **Петар Јовановић**, Грабовац, умро 6. априла 1878. године.
94. Редов **Христивоје Пејетовић**, Бабина Лука, умро 22. априла 1878. године.

95. Редов **Ђорђе Милошевић**, Орашац, умро 23. априла 1878. године.
96. Редов **Радосав Гођевац**, Зарубе, умро 25. априла 1878. године.
97. Редов **Панга Ранковић**, Дружетић, умро 28. априла 1878. године.
98. Редов **Обрен Петровић**, Обреновац, умро 30. априла 1878. године.
99. Пекар **Обрад Милосављевић**, Оглађеновац, умро 20. јануара 1878. године.
100. Редов **Живко Стојковић**, Црвена Јабука, умро 8. маја 1878. године.
101. Редов **Милан Југовић**, Врагочаница, умро 9. маја 1878. године.
102. Редов **Петар Лазаревић**, Осладић, умро 17. маја 1878. године.
103. Водник **Милован Николић**, Драгијевица, умро 17. маја 1878. године.
104. Редов **Никола Лазаревић**, Бранковина, умро 23. маја 1878. године.
105. Редов **Алекса Јовановић**, Стублине, умро 26. маја 1878. године.
106. Редов **Лука Севдић**, Уровци, умро 28. маја 1878. године.
107. Редов **Филип Грубетић**, Дружетић, умро 29. маја 1878. године.
108. **Милутин Николајевић**, Миличаница, умро 1. јуна 1878. године.
109. Редов **Петроније Тасић**, Стублине, умро 10. јуна 1878. године.
110. Редов **Јован Давидовић**, Стублине, умро 3. јуна 1878. године.
111. Редов **Теша Петровић**, Љубинић, умро 21. јуна 1878. године.
112. Редов **Ненад Мијаиловић**, Вукићевица, умро 29. јуна 1878. године.
113. Редов **Светозар Јевтић**, Буковац, умро 29. јуна 1878. године.

114. Редов **Лазар Радовановић**, Мушић, умро 6. априла 1878. године у резервној чачанској болници.

Резервна ваљевска болница

115. Пијонир **Пантелија Пантелић**, Бачевци, умро 18. јануара 1878. године.

116. Возар **Живан Васарић**, Бело Поље, умро 12. децембра 1877. године.

117. Редов **Петар Јовановић**, Врачевић, умро 26. јануара 1878. године.

118. Редов **Милан Младеновић**, Осечина, умро 12. фебруара 1878. године.

119. Капетан **Павле Зарић**, Ваљево, умро 6. фебруара 1878. године.

120. Топција **Вићентије Драгојловић**, Скела, умро 24. фебруара 1878. године.

121. Редов **Вићентије Николић**, Веселиновац, умро 25. фебруара 1878. године.

122. Занатлија **Јован Марић**, Обреновац, умро 11. марта 1878. године.

123. Возар **Риста Анђелковић**, Ваљево, умро 11. априла 1878. године.

124. Редов **Вукосав Спасојевић**, Лесковице, умро 7. маја 1878. године.

125. Редов **Петар Маџаревић**, Бабина Лука, умро 10. јуна 1878. године.

Ужичка резервна болница

126. Каплар **Радисав Митрић**, Осеченица, умро 27. децембра 1877. године.

127. Коморција **Рајко Ристивојевић**, Пироман, умро 7. јануара 1878. године.

128. Коморција **Мијаило Паокић**, Дружетић, умро 10. јануара 1878. године.

129. Редов **Бранко Петровић**, Попучке, умро 20. априла 1878. године у крушевачкој болници.

Резервна параћинска болница

130. Редов **Петар Петровић**, Лесковице, умро 29. јануара 1878. године.

131. Редов **Љубомир Вуковић**, Равње, умро 27. маја 1878. године.

Сматрајући овај рад својеврсним помеником војним жртвама са простора Ваљева и околине у поменутом раздобљу, истовремено обавезујемо будуће истраживаче богате прошлости ваљевског краја да подробније и свеобухватније изуче овај значајан период српске историје.